

รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Model for Strengthening Administration According to the Principles of
Good Governance of Local Administrative Organizations in
Surat Thani Province

อนุพงศ์ กิ่งทอง¹, ไชยวัฒน์ เผือกคง² และ อมร หวังอัครางกูร³
Anupong Kingtong¹, Chaiwat Phuakkong² and Amorn Wangukkarangkul³

Received: 1 October 2023; Revised: 9 November 2023; Accepted: 10 November 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3) เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจงผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า นิติธรรม ความโปร่งใส และคุณธรรม ตามลำดับ 2) ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การวางแผน การควบคุมและการนำ ตามลำดับ 3) สร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตาม

^{1 2 3} หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี; Master of Political Science, Surat Thani Rajabhat University
Corresponding Author, Email: 64052540006@student.sru.ac.th

หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การจัดองค์การ การวางแผน การควบคุม และการนำ โดยพัฒนาเป็น รูปแบบที่เรียกว่า OPCL Model

คำสำคัญ: การบริหารงาน; รูปแบบการเสริมสร้าง; หลักธรรมาภิบาล; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The research article aims to achieve the following objectives. Firstly, it seeks to examine the administration of local government organizations in Surat Thani Province based on the principles of good governance. Secondly, it aims to analyze the factors that contribute to effective administration in these organizations. Lastly, the article aims to develop a model that can enhance the administration of local government organizations in the province, based on the principles of good governance. This research utilizes a mixed methods approach, combining quantitative and qualitative research methods. The quantitative research involves a sample group of 400 personnel from local government organizations in Surat Thani Province. Data is collected through questionnaires and analyzed using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. On the other hand, the qualitative research involves in-depth interviews with key informants, specifically 6 executives from local government organizations in Surat Thani Province. The data collected from these interviews is analyzed using content analysis techniques.

The study's findings revealed that the administration of local government organizations in Surat Thani Province adheres to the principles of good governance. Overall, the level of administration is commendable. Upon closer examination, it was observed that participation ranked highest, followed by responsibility, worthiness, rule of law, transparency, and morality, respectively. Furthermore, the study identified factors that contribute to the strengthening of administration following the principles of good governance in Surat Thani Province. Overall, these factors were found to be at a high level. When considering each aspect, the organization itself ranked highest, followed by planning, controlling, and leading, respectively. To further enhance administration following the principles of good governance, a model called the OPCL Model was developed. This model combines the four main elements of organization, planning, control, and leadership, derived from the

research methods employed. The OPCL Model serves as a framework to strengthen administration in local government organizations in Surat Thani Province.

Keywords: Administration; Strengthening Pattern; Principles Good Governance; Local Administrative Organization

บทนำ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือที่เรียกว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นรูปแบบการปกครองของประเทศไทยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นรากฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด และสามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ การปกครองท้องถิ่นเกิดจากแนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองที่ส่วนกลางมอบอำนาจบางส่วนให้กับท้องถิ่นมาบริหารจัดการตนเอง มีงบประมาณและบุคลากรของตนเอง มีภารกิจหน้าที่เป็นตัวแทนของภาครัฐในการจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีความต้องการ (โกวิท พวงงาม, 2550) โดยมีการให้ความสำคัญเรื่องความเป็นอิสระของท้องถิ่นกระจายอำนาจในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 มาตรา 284 ว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองของตนเองและเปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ (ยุทธศักดิ์ พบลาก และอดุลยเดช ต้นแก้ว, 2552) โดยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และยังมี การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั้นเป็นรูปแบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด อีกทั้งเป็นองค์กรที่สามารถทำหน้าที่แทนรัฐ คือรัฐบาลกลางในการจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลทุกข์สุขของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นของตนแล้ว แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การขยายตัวของจำนวนประชากร และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับจะต้องวางแผนการปฏิบัติราชการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบและทิศทางการดำเนินงาน การวางระบบการติดตาม ตรวจสอบการบริหารราชการอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องอาศัยเครื่องมือการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลอันเป็นหลักการสำคัญที่องค์กรทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องยึดเป็นหลักในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยหลักธรรมาภิบาล หรือ (Good Governance) ทางธนาคารโลกได้ริเริ่มนำมาใช้ในปี ค.ศ. 1989 เพื่อช่วยฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ

และเป็นแนวทางปฏิบัติในการนำเงินที่ได้มาพัฒนาฟื้นฟูประเทศอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเพื่อยกระดับการบริการภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น (World Bank, 1989) ซึ่งหลังจากปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา เริ่มได้รับความสำคัญในบริบทการพัฒนาในระดับสากล ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1995 ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) มีการหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาพูดถึงอีกครั้ง โดยระบุว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวความคิดที่สำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมศักยภาพให้ภาคประชาสังคม (Civil Society) และส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) อย่างยั่งยืน ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง จึงทำให้ต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ จึงได้มีการนำเอาแนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาลปรับใช้ โดยกำหนดอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งมุ่งเน้นนโยบายการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล และได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้นเพื่อให้องค์กรภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน โดยหลักธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (ชันแก้ว พรหมคำ, 2564) แม้ว่าหลักธรรมาภิบาลจะได้รับการกล่าวถึงในสาระสำคัญของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับก็ดี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับได้กำหนดให้หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการสำคัญในการบริหารราชการก็ดี แต่จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ยังคงมีปัญหาการร้องเรียนจากประชาชนถึงการทุจริตคอร์รัปชันในหลายรูปแบบ การปฏิบัติงานที่ไม่ได้ยึดโยงกับหลักกฎหมาย ไม่ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบการทำงานได้ ไม่มีความรับผิดชอบในการบริหารงานและไม่คำนึงถึงความคุ้มค่าต่อภารกิจของภาครัฐ มีการเอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มพรรคพวกของตนเองในการแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากขาดการกำกับติดตามและตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การสร้างจิตสำนึกและกระตุ้นเตือนให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น จึงถือเป็นหัวใจหลักสำคัญในการบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่และร่วมมือร่วมใจกันดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้อย่างสอดประสานกัน (ไชยวัฒน์ เผือกคง, 2561)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในภาคใต้ตอนบน มีพื้นที่ขนาดใหญ่ที่สุดในภาคใต้และเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศไทย มีจำนวนประชากรหนาแน่นเป็นอันดับ 59 ของประเทศ โดยแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 19 อำเภอ 131 ตำบล 1,074 หมู่บ้าน และแบ่งการบริหารองค์กรบริหารส่วน

ท้องถิ่นในออกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 35 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ซึ่งจากพิจารณาผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ Local Performance Assessment (LPA) ประจำปี พ.ศ. 2565 ในด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2565) พบว่า เมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับรางวัลทุกระดับ แต่ในขณะเดียวกันพบว่า หลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่อนข้างน้อยติดต่อกัน และหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องติดต่อกันทุกปี ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าวทำให้เห็นว่า ผลคะแนนของการประเมินประสิทธิภาพของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ

ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษารูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำเอาผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางเพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ข้าราชการ และพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 138 แห่ง โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ซึ่งสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดมาจัดทำเป็นโครงสร้างแบบสอบถาม จากนั้นได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับคนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่น .929 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ความเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายได้ต่อเดือน อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ (6) ด้านความคุ้มค่า โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Type) โดยแบ่งช่วงการวัดระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคอร์ท โดยแบ่งช่วงการวัดระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ เช่นเดียวกับตอนที่ 2 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองและรูปแบบออนไลน์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ข้าราชการและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และวิเคราะห์ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อแสดงความสำคัญของข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามข้อเท็จจริงในเชิงเหตุผลโดยวิธีการพรรณนา

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพิจารณาจากผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ Local Performance Assessment (LPA) ประจำปี พ.ศ. 2565 ในด้านที่ 5 ธรรมาภิบาล ที่ได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 จำนวน 3 แห่ง และน้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลเมืองนาสาร เทศบาลตำบลช้างซ้าย เทศบาลตำบลทุ่งหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลลิเล็ด และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเตา รวมทั้งสิ้น 6 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เจาะจงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งสิ้น 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลเมืองนาสาร เทศบาลตำบลช้างซ้าย เทศบาลตำบลทุ่งหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลลิเล็ด และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเตา รวมทั้งสิ้น 6 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญของข้อมูลการสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล ควรจะขยายว่าลงพื้นที่ ที่ใด เก็บและรวบรวมข้อมูลอย่างไร โดยวิธีใด

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาสรุปประเด็นสำคัญในการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.25 มีตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 อาศัยอยู่ในพื้นที่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25

ส่วนที่ 2 ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.42) รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.86$, S.D.= 0.41) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.85$, S.D.= 0.52) ด้านหลัก นิติธรรม ($\bar{X}=3.70$, S.D.= 1.09) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.53) และด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=3.55$, S.D.= 0.56) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.70	1.09	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.55	0.56	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.58	0.53	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.89	0.42	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.86	0.41	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.85	0.52	มาก
ภาพรวม	3.74	0.35	มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.69$,

S.D.=1.18) ด้านการควบคุม (\bar{X} =3.61, S.D.=0.45) และด้านการนำ (\bar{X} =3.40, S.D.=1.14) ตามลำดับ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังตารางที่ 2

ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.69	1.18	มาก
2. ด้านการจัดองค์การ	3.70	0.51	มาก
3. ด้านการนำ	3.40	1.14	ปานกลาง
4. ด้านการควบคุม	3.61	0.45	มาก
ภาพรวม	3.83	0.47	มาก

ตารางที่ 2 ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่จังหวัด สุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ด้าน

การวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การสกัดองค์ประกอบ เพื่อหาองค์ประกอบที่มีความสามารถเพียงพอในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก พบว่า สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบที่มี Eigenvalues >1 รวมร้อยละความแปรปรวนทั้ง 4 โดยองค์ประกอบที่ 1 มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากสามารถดึงความแปรปรวนของข้อมูลได้มากที่สุดถึงร้อยละ 30.471 รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

องค์ประกอบที่	Eigenvalues	% of variance	Cumulative % of variance
1	6.094	30.471	30.471
2	4.593	22.966	53.437
3	2.756	13.781	67.218
4	2.079	10.393	77.611

ตารางที่ 3 ผลการสกัดองค์ประกอบ

การหมุนองค์ประกอบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกวิธีหมุนแกนขององค์ประกอบด้วยวิธี Orthogonal แบบ Verimax และค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loading) จากนั้นเลือกตัวแปรให้แต่ละองค์ประกอบจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบและตั้งชื่อองค์ประกอบต่อไปดังแสดงในตารางที่ 4

องค์ประกอบ			
1	2	3	4
.962 (Q2)	.912 (Q11)	.970 (Q14)	.813 (Q18)
.959 (Q4)	.910 (Q7)	.969 (Q13)	.775 (Q20)
.955 (Q1)	.773 (Q6)	.952 (Q15)	.703 (Q16)
.944 (Q3)	.771 (Q9)	.930 (Q12)	.685 (Q17)
.908 (Q5)	.755 (Q8)		.684 (Q19)
	.602 (Q10)		

ตารางที่ 4 ผลการเลือกค่าน้ำหนักจากการหมนองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดองค์การ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน สนับสนุนบุคลากรทุกคนให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน การสื่อสารนโยบาย ยุทธศาสตร์และเป้าหมายขององค์กรให้บุคลากรทุกคนทราบอย่างชัดเจนและทั่วถึง การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การนำเทคโนโลยีเทคนิคและกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กร การจัดทำแผนการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็วและประหยัดทรัพยากรของหน่วยงาน

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการวางแผน ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ นโยบายและกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน การทบทวนและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางขององค์กรสู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถที่สูงขึ้น การสื่อสารแผนยุทธศาสตร์นโยบายองค์กร แผนการปฏิบัติราชการเพื่อนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการควบคุม ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ มีกลไกการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างชัดเจน การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติงานขององค์กรอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง การกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนในกรณีที่บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ติดตาม ตรวจสอบแผนงาน โครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณได้อย่างเปิดเผยมีการสร้างระบบการทำงานที่ปลูกจิตสำนึกองค์กร มีความผูกพัน ความร่วมมือ และความสามัคคี

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการนำ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรส่วนท้องถิ่นมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมของเป็นที่ยอมรับของประชาชน การกระตุ้นจิตสำนึกและสร้างความรักและผูกพันต่อองค์กร การกำหนดแผนนโยบายที่สอดคล้องกับปัญหาตามภารกิจขององค์กรและความต้องการของชุมชน การรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชน

ร่วมให้ความเห็นในการวางแผนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ

การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลจากการสัมภาษณ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล คือ ต้องยึดหลักกฎหมายในการปฏิบัติราชการ จะต้องมีการกำกับติดตามให้ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ต้องปฏิบัติตามราชการตามอำนาจหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกกฎหมายต่าง ๆ มีการรับฟังเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชนแล้วเร่งดำเนินการ ต้องสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านคุณธรรม คือ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม มีความเสมอภาค บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม เน้นหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน มีมนุษยสัมพันธ์ สุภาพอ่อนโยน และมีเมตตาร่วมให้บริการประชาชน 3) ด้านความโปร่งใส คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคลากรสามารถติดตาม ตรวจสอบ แผนงาน โครงการและการใช้งบประมาณได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ บริหารงานโดยไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้โดยทุกขั้นตอน บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเป็นธรรมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับของประชาชน 4) ด้านการมีส่วนร่วม คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมคิดร่วมตัดสินใจเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน โดยสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อช่วยแก้ปัญหาและสะท้อนความต้องการและตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้อย่างแท้จริง ผู้บริหารและพนักงานต้องมีการรับฟัง ข้อเสนอแนะหรือข้อร้องเรียนจากประชาชนและต้องเร่งดำเนินการอย่างเร่งด่วน 5) ด้านความรับผิดชอบ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำตามนโยบายที่ได้มีการแถลงไว้ต่อประชาชน การเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ต้องจัดทำบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดโดยผลประโยชน์จะเกิดกับประชาชนมากที่สุด ผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่และการกระทำของตนเอง 6) ด้านความคุ้มค่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยส่วนรวม การบริหารจัดการอาคารสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสม และทันสมัยต่อการใช้งาน จะต้องบริหารจัดการบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับภารกิจงาน การใช้งบประมาณที่คุ้มค่ากับภารกิจของรัฐ การสำรวจความพึงพอใจของบุคลากรต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

ผลจากการสัมภาษณ์แนวทางการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ด้านการจัดองค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานอย่างเป็นระบบและสื่อสารให้บุคลากรทุกคนเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน โดยต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และควรนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กร 2) ด้านการวางแผน จะต้องมีการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ นโยบายและกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน จัดให้มีการทบทวนและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางขององค์กรสู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) ด้านการควบคุม จะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการบริหารงานและการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง หากบุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานควรมีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ติดตาม ตรวจสอบแผนงาน โครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณได้อย่างเปิดเผย 4) ด้านการนำ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรส่วนท้องถิ่นจะต้องมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน มีความรักและผูกพันต่อองค์กร การรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกำหนดแผนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า แต่ละด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, $S.D.=0.35$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก และหลักธรรมาภิบาลก็เป็นหลักการสำคัญที่ทำให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จ อีกทั้งภาครัฐกำหนดให้มีการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีตามเกณฑ์ตัวชี้วัดต่าง ๆ รวมถึงมีหน่วยงานในการกำกับติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานทั้งภายในและภายนอก จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับตัวและปรับรูปแบบการบริหารงานให้เป็นไปตามกับหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทียนนทร์ แสงบุตร (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ บุญเกษม (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิผล หลักคุณธรรมจริยธรรม หลักประสิทธิภาพ หลักการกระจายอำนาจ หลักความโปร่งใส หลักรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ หลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระ ชาญกัน, สุวรัฐ แลสันกลาง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่นำมาใช้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4 อันดับแรก ได้แก่ หลักนิติธรรม รองลงมาได้แก่ด้าน หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ 2 ด้านคือ ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักคุณธรรม

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ ด้านการนำ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากหลักในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมาส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภายในองค์กรให้เป็นระบบมีมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจน มีการวางแผนงาน กำหนดยุทธศาสตร์ และนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามนิติธรรม หลักคุณธรรม ความเสมอภาค และจะต้องมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรม สามารถบริหารงานให้บุคลากรมีความสามัคคีกัน ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตรา แป้นจันทร์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อปท. และด้านการ

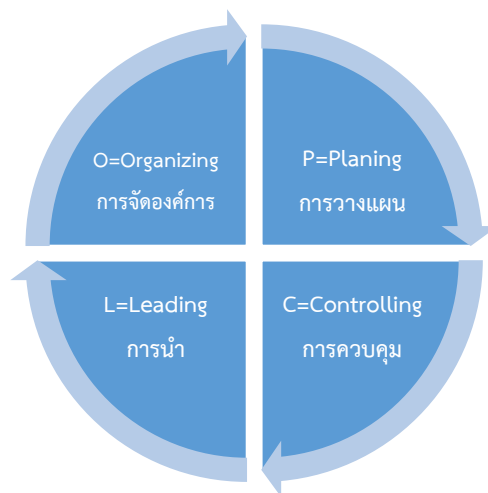
ประเมินผลการปฏิบัติงาน 2) ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยด้านผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล งบประมาณ และการวางแผนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร และสอดคล้องกับงานวิจัยของแก้วกาญจน์ กิमानุวัฒน์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยการบริหารจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนได้คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่มีอำนาจพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน เสนอแนะไว้จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร

3. การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาจากการผสานวิธี พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ การสร้างรูปแบบ OPCL Model ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดองค์การ 2) การวางแผน 3) การควบคุม 4) การนำ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องนำรูปแบบทั้ง 4 มาทำงานร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจนเนื่องจากบุคลากรจะได้รับทราบถึงแนวนโยบายการทำงานร่วมกัน และกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติงานขององค์กรอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรส่วนท้องถิ่นจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมของเป็นที่ยอมรับของประชาชน สร้างศรัทธาให้กับประชาชนเพื่อเข้าถึงหัวใจประชาชนมากขึ้น การสร้างจิตสำนึกผูกพันต่อองค์กรให้บุคลากรมีความรัก ความสามัคคีในการอยู่ร่วมกันและผสานพลังในการทำงานเพื่อองค์กรการพัฒนาบุคลากรและนำเทคโนโลยีเทคนิคและกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กรเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไสว นามโยธา (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านนักบริหาร ด้านนักเผด็จการแบบใช้

พระคุณ ด้านผู้รักษากฎระเบียบ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านนักพัฒนามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ปัจจัยการใช้หลักบริหาร ด้านการจัดการหน่วยงาน ด้านการจัดการตัวบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน และด้านการงบประมาณ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านการวางแผน และด้านการรายงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ปัจจัยทรัพยากรการบริหาร ด้านเงิน ด้านวัสดุ และด้านเครื่องจักร มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านคนมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 1 รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น OPCL Model” ซึ่งประกอบด้วย 1) O=Organizing คือ การจัดองค์การเป็น กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรและการจัดระบบการดำเนินงานขององค์กร การจัดทำแผนภูมิ การปฏิบัติงาน การจัดสรรบุคลากรรับผิดชอบงานต่าง ๆ ให้ตรงกับความรู้ความสามารถจัดทำ มาตรฐานและรายละเอียดการปฏิบัติงาน การจัดระบบการบังคับบัญชา และการประสานงาน การกำหนดภารกิจขององค์กร 2) P=Planing คือ การวางแผน เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางดำเนินงานให้บรรลุตามแผนยุทธศาสตร์ เช่น การวิเคราะห์สภาพขององค์กรในปัจจุบัน การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ออกมาตรการและกลยุทธ์การดำเนินงาน กำหนดแผนด้าน

งบประมาณ บุคลากรต้องมีความรู้เข้าใจในระเบียบข้อบังคับและปฏิบัติตามกฎหมาย การแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลตามหลักนิติธรรม 3) C=Controlling คือ การควบคุม เป็นกระบวนการสำคัญในการกำกับดูแลการบริหารงานทั้งระบบเพื่อติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การนำปัญหาและอุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 4) L=Leading คือ การนำ เป็นการอำนวยความสะดวกและการประสานงานทำความเข้าใจกระบวนการทำงานและกระบวนการบริหารทั้งระบบ เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจแผนงานและสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร เช่น ผู้นำต้องสร้างกระบวนการจูงใจหรือแรงบันดาลใจในการทำงาน ต้องอาศัยการตัดสินใจสั่งการที่ชัดเจน การสื่อสารและการแก้ปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรในองค์กรให้สามารถร่วมแรงร่วมใจกันทำงานได้อย่างมีความสุขและบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งรูปแบบทั้ง 4 ต้องทำงานร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการจัดองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม ด้านการนำ และรูปแบบทั้ง 4 ต้องทำงานร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการรณรงค์และส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจระเบียบ ข้อบังคับและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และต้องปฏิบัติหน้าอยู่บนฐานของหลักนิติธรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องบริหารงานให้ได้รับการยอมรับจากประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สามารถติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการอย่างเปิดเผยเพื่อให้เป็นไปตามหลักความโปร่งใส โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง และคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรเป็นที่ตั้ง

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการสร้างความรักและความผูกพันในองค์กรภายใต้หลักคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้บุคลากรสามารถมีความสามัคคีและร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและพนักงานติดตาม ตรวจสอบแผนงาน โครงการ ต่าง ๆ และการใช้งบประมาณได้ โดยเปิดเผยต่อสาธารณะ

2.2 ควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมเป็นระยะ ๆ โดยจัดทำข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนให้มีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงคุณภาพและเพิ่มจำนวนพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้นเนื่องจากอาจจะมีปัจจัยสำคัญอื่น ๆ เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- แก้วกาญจน์ กิมานุวัฒน์. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ชั้นแก้ว พรหมคำ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ไชยวัฒน์ เผือกคง. (2561). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 9(6), 194-210.
- தியანந்த் แสงบุตร. (2563). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยุทธศักดิ์ พบลาภ และอดุลยเดช ต้นแก้ว. (2552). *การศึกษาเรื่องการกระจายอำนาจกับการบูรณาการ การปกครองตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

- วิจิตรรา แป้นจันทร์, ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์ และภาคภูมิ อินทวงศ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร. *สัปดาห์: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 16(1), 143-155.
- วิวัฒน์ บุญเกษม. (2565). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 16(2), 239-252.
- วีระ หาญกัน, สุวรรัฐ แลสันกลาง. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 16(1), 53-67.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2565). การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA). สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.bangchana.go.th/html/new-report.asp?typeport=14>
- ไสว นามโยธา. (2556). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- World Bank. (1989). *Sub-Saharan Africa: From Crisis to Sustainable Growth*. Washington DC: The World Bank.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rded. New York: Harper and Row.